

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 lipca 2013 roku, skierowanym przeciwko P. S. (1) i M. K., powód - Bank (...) Spółka Akcyjna wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że pozwani mają solidarnie zapłacić kwotę 165.355,33 zł z odsetkami umownymi według zmiennej stopy procentowej ustalonej dla zadłużenia przedterminowego w wysokości 4-krotności stopy procentowej kredytu lombardowego NBP od dnia 16 lipca 2013 roku do dnia zapłaty, z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej M. K. do prowadzenia egzekucji z nieruchomości stanowiącej jej własność położonej w Ł. ul. (...) opisanej w KW nr (...).

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że P. S. (1) zawarł z Bankiem (...) S.A umowę kredytu hipotecznego, którego zabezpieczeniem było ustanowienie hipoteki umownej zwykłej w kwocie 195.000 zł oraz hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 105.300 zł na nieruchomości objętej KW nr (...), w której ujawniona jest M. K.. Z uwagi na brak spłaty zadłużenia przeterminowanego Bank pismem z dnia 13.02.2013 roku wypowiedział umowę, dodatkowo pismem z dnia 03.06.2013 roku wezwał pozwanych do spłaty całości zadłużenia. (pozew k. 3-3 verte)

W dniu 29 lipca 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt II Nc 194/13 Sąd orzekł nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z żądaniem pozwu zastrzegając pozwanej M. K. prawo powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności do będącej przedmiotem hipoteki nieruchomości i ustalając, że pozwani odpowiadają w ten sposób, że zapłata przez jedno z nich zwalnia drugie do wysokości kwoty uiszczonej. (nakaz zapłaty z dnia 29 lipca 2013 roku k. 47)

Pozwani zaskarżyli w/w nakaz zapłaty w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu zarzutów pozwani zanegowali prawidłowość wypowiedzenia kredytu wskazując, że pozwany do dnia wypowiedzenia spłacał swoje zobowiązanie wobec powoda, a w przypadku powstania zaległości wpłacał jednorazowo większą kwotę. Pozwani zakwestionowali również wysokość dochodzonej sumy. Jednocześnie oboje podkreślili, że widzą możliwość zawarcia z powodem ugody. (zarzuty od nakazu zapłaty k.51-54)

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2013 roku Sąd zwolnił P. S. (1) od kosztów sądowych częściowo, to jest ponad kwotę 1.000 zł każdorazowej należności, natomiast postanowieniem z dnia 9 stycznia 2014 roku Sąd zwolnił M. K. od kosztów sądowych częściowo – ponad kwotę 150 zł. (postanowienie z dnia 15 listopada 2013 roku k. 84, postanowienie z dnia 9 stycznia 2014 roku k. 95)

W odpowiedzi na zarzuty strona powodowa wniosła o utrzymanie w mocy w całości nakazu zapłaty. Przyznano, iż pozwany wpłacał raty, jednak niezgodnie z ustalonym harmonogramem i ustaloną ich wysokością. Do akt złożono wykaz wpłat pozwanego i sald.

(odpowiedz strony powodowej na zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym k. 107, zestawienie k. 154)

W piśmie z dnia 16 czerwca 2014 roku P. S. (1) zmodyfikował swoje stanowisko wskazując, iż nie neguje wysokości zobowiązania wynikającego z zestawienia załączonego przez stronę powodową; jednocześnie pozwany podtrzymał argumentację dotyczącą braku podstaw do wypowiedzenia przez stronę powodową umowy kredytu z dnia 5 lutego 2007 roku. Ponadto pozwany w związku z chęcią ugodowego załatwienia sprawy zaproponował, że zobowiąże się do dokonania wpłat na rzecz pozwanego w kolejno wymienionych ratach, w tym zaległe 12 rat kredytu, w zamian za nie naliczanie przez powoda odsetek karnych od przeterminowanej kwoty kredytu oraz do pozostawienia stopy procentowej wynikającej z umowy kredytu z dnia 5 lutego 2007 roku. (pismo z dnia 16 czerwca 2014 roku k. 168)

W piśmie z dnia 4 lipca 2014 roku strona powodowa nie wyraziła zgody na zawarcie ugody na warunkach przedstawionych przez pełnomocnika pozwanego, jak również na rozłożenie przez Sąd roszczenia na raty obojgu pozwany. (pismo z dnia 4 lipca 2014 roku k.171).

Na rozprawie w dniu 23 lipca 2014 roku pozwany P. S. (1) wniósł o oddalenie powództwa a na wypadek jego uwzględnienia wniósł o nie nadawanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

(protokół rozprawy z dnia 23 lipca 2014 roku zapis dźwiękowy 00:24:58)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 5 lutego 2007 roku pozwany P. S. (1) zawarł z Bankiem (...) S.A z siedzibą w K. umowę kredytu hipotecznego nr (...) - (...). Zabezpieczeniem prawnym udzielonego kredytu było ustanowienie hipoteki umownej zwykłej w kwocie 195.000 zł z tytułu udzielonego kredytu i hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 105.300 zł z tytułu odsetek i kosztów udzielonego kredytu na finansowanej lokalu położonego w Ł. ul. (...) objętego KW nr (...) do którego uprawniona jest M. K.. Hipoteki obciążły prawo do tego właśnie lokalu.

Na mocy w/w umowy kredyt miał być spłacany w równych ratach miesięcznych obejmujących kapitał i odsetki. Należność z tytułu zaciągniętego kredytu niespłacona w terminie określonym w umowie lub terminie wyznaczonym przez bank albo spłacona w niepełnej wysokości uznawana jest przez bank jak zadłużenie przeterminowane. Uznanie kwoty kapitału, rat kapitałowych albo odsetek jako zadłużenia przeterminowanego nie wyklucza możliwości wypowiedzenia umowy przez Bank. Ponadto umowa kredytu mogła być wypowiedziana w przypadkach wskazanych w regulaminie kredytowania osób fizycznych w Banku (...) S.A nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim tj. w sytuacji stwierdzenia, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy. Do umowy kredytu załączono szczegółowy harmonogram spłat rat zaciągniętego zobowiązania, w którym wskazano wysokość należnych kwot i daty ich uiszczenia.

W związku z podziałem Banku (...) S.A, dokonany w dniu 29 listopada 2007 roku, wierzycielem w zakresie w/w wierzytelności w miejsce Banku (...) S.A stał się Bank (...) S.A.

(umowa kredytu z dnia 5 lutego 2007 roku k.31-33, oświadczenie kredytobiorcy o ustanowieniu hipoteki umownej na zabezpieczenie kredytu o oprocentowaniu zamiennym k.33, wydruk z centralnej bazy danych z ksiąg wieczystych k.35-40, regulamin kredytowania k.57-59 harmonogram spłat k.117).

Kredyt spłacany był regularnie do końca roku 2010. W roku 2011 nie wpłynęły terminowo raty za styczeń, marzec (w lutym i kwietniu wpłynęły większe kwoty), brak było wpłat we wrześniu i listopadzie. W roku 2012 wpłacono: w styczniu 4.782,45 zł, we wrześniu 11.400 zł. (harmonogram spłat k. 154)

Pismem z dnia 13.02.2013 roku powód, w związku z brakiem spłaty zadłużenia przeterminowanego, zgodnie z postanowieniami umowy kredytu wypowiedział umowę kredytu. Zgodnie z treścią wypowiedzenia kwota zadłużenia przeterminowanego wynosiła 9.710,79 zł, a zadłużenie całkowite 163.896,47 zł. Okres wypowiedzenia określony został na 30 dni od daty doręczenia wypowiedzenia pozwanemu. (wypowiedzenie umowy k.44)

Na dzień sporządzenia pisma wypowiedzającego umowę kredytu P. S. (1) zalegał z zapłatą 6 rat tj. za okres od 04.09.2012 roku do 13. 02 2013 roku, na dzień 18.04.2013 roku, kiedy wypowiedzenie stało się skuteczne, przeterminowanych rat było już 8, dodatkowo dwie za miesiąc marzec i kwiecień. Suma przeterminowanych rat wyniosła ponad kwotę 12.000,00 zł.

Pozwany dokonał wpłaty w kwocie 6000 zł dopiero w dniu 02.05.2013 roku, nie dokonując dalszych wpłat do dnia 21.05.2014 roku. (zestawienie wpłat w ramach spłaty kredytu k.153-154, kopie dowodów wpłat k. 55,56)

Pismem z dnia 3.06.2013 roku M. K. jako dłużnik rzeczowy została wezwana do uregulowania zadłużenia w wysokości 162.231,35 zł wraz z dalszymi odsetkami naliczonymi do dnia spłaty w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wezwania.

Natomiast pismem z dnia 3.06.2013 roku P. S. (1) został ostatecznym wezwaniem do zapłaty wezwany do uregulowania zadłużenia z tytułu w/w umowy kredytu. Bank wezwał pozwanego do zapłaty 162.231.35 zł w terminie 7

dni od otrzymania wezwania pod rygorem sporządzenia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wyciągu z ksiąg banku będących podatną wydania sądowego nakazu zapłaty i podjęcia dalszych czynności egzekucyjnych. (wezwanie do zapłaty k. 41, ostateczne wezwanie do zapłaty k. 42)

W dniu 16 lipca 2013 roku bank sporządził wyciąg z ksiąg, w którym stwierdzono zaległość z tytułu kapitału – 157.929,78 zł, z tytułu odsetek 7.405,55 zł, opłaty i prowizje 20 zł. W wyciągu uwzględniono wpłatę kwoty 6.000 zł z dnia 2 maja 2013 roku. (wyciąg z ksiąg bankowych k. 4)

P. S. (1), w czasie kiedy zaciągnął kredyt, miał ustabilizowaną sytuację finansową. Był akcjonariuszem spółki, miesięcznie osiągał dochód w wysokości 12.000-15.000 zł. Problemy finansowe rozpoczęły się wraz z wszczęciem przeciwko pozwanemu postępowania karnego zakończonego ostatecznie prawomocnym uniewinnieniem go od postawionych zarzutów.

Obecnie pozwany pracuje, założył spółkę, osiąga dochód w wysokości 3.500 zł miesięcznie. Planuje otworzyć nowe punkty swojej działalności mając nadzieję, że jego dochód wzrośnie. Nie posiada na własność nieruchomości ani przedstawiających większą wartość ruchomości, w tym samochodu. Nie posiada innych dochodów, prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe. Pozwany zadłużony jest w ZUS i Urzędzie Skarbowym na kwotę około 70.000 zł łącznie. Toczy się przeciwko niemu egzekucja administracyjna.

Pozwany zainwestował około 200.000 zł w nieruchomości – budowę loftów w Ł.. Ze względu na toczące się postępowania upadłościowe dotyczące tej inwestycji powód, spodziewa się, iż odzyska zainwestowane środki. P. S. (2) deklaruje, że jest w stanie zaciągnąć pożyczki u rodziny, czy znajomych by spłacać zadłużenie wobec strony powodowej. Widzi możliwość poczynienia spłat w proponowanych przez siebie ratach. Ma świadomość rosnących odsetek a tym samym rosnącej kwoty zadłużenia wobec banku. Jednocześnie od dnia 4 września 2012 roku pozwany nie dokonał żadnej wpłaty na poczet przedmiotowego zadłużenia tłumacząc to brakiem wypracowanego z bankiem porozumienia. Pozwany P. S. (1) był niegdyś w związku z M. K.. Obecnie nadal utrzymują ze sobą kontakt.

(protokół rozprawy z dnia 23 lipca 2014 roku, zeznania pozwanego zapis dźwiękowy00:06:34)

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o załączone do akt i niezakwestionowane dokumenty, w tym przede wszystkim: dokumentację związaną z zawarciem umowy kredytu i jego spłatą. Pozwany ostatecznie nie kwestionował zestawienia wpłat i sald. Pozwana podnosząc zarzut niezasadnego wypowiedzenia kredytu nie odniosła się w żaden sposób do rzeczonego zestawienia, co pozwala na przyjęcie, że milcząco okoliczności tym dokumentem stwierdzone, przyznała. Dodatkowo Sąd oparł się na treści wyciągu z ksiąg bankowych strony powodowej, który wprawdzie nie ma w postępowaniu cywilnym waloru dokumentu urzędowego, ale jest dokumentem prywatnym podlegającym ocenie jak wszystkie dowody w sprawie. Co do sytuacji pozwanego Sąd przeprowadził dowód z jego zeznań.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w całości i nie ma podstaw do uchylecia nakazu zapłaty chociażby w części.

Odpowiedzialność pozwanych znajduje oparcie w postanowieniach zawartej w dniu 5 lutego 2007 roku umowie kredytu nr (...) - (...), którego spłata zabezpieczona została hipotecznie na lokalu pozwanej. Zaznaczyć należy, iż na mocy ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw, instytucja hipoteki kaucyjnej została zniesiona z dniem wejścia w życie w/w nowelizacji, jednakże na mocy art. 10 ust 2 ustawy, do hipoteki kaucyjnej stosuje się przepisy w dotychczasowym brzmieniu.

Fakt zawarcia umowy i udzielenia zabezpieczenia nie były sporne i nie wymagają bliższego omówienia

Pozwany P. S. (1) ostatecznie nie podważa również wysokości kwoty, na którą opiewa żądanie pozwu. W związku z powyższym zastosowanie znajduje co do pozwanego art. 229 k.p.c. , zgodnie z którym nie ma potrzeby przeprowadzania dowodu na fakty przyznane przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie to nie budzi wątpliwości sądu.

Pozwana M. K., co prawda, zakwestionowała zgłoszone w pozwie roszczenie co do jego wysokości, jednakże nie przedstawiła dowodów na okoliczność, że kwota ta jest inna niż w pozwie, zaś z załączonej do akt, umowy kredytu, harmonogramu spłat rat oraz z zestawienia wpłat dokonywanych przez pozwanego, wynika, że jest wyliczona poprawnie.

Do rozważenia pozostaje jedynie, czy strona powodowa zasadnie dokonała wypowiedzenia kredytu, a także czy w okolicznościach sprawy uzasadnione jest rozłożenie należności na raty.

Pozwani zgodnie kwestionowali, zasadność wypowiedzenia przez powoda umowy kredytu, twierdząc iż w związku z dokonywanymi wpłatami, także wyrównującymi, nie istniało zagrożenie terminowej spłaty kredytu.

Ustalony stan faktyczny pozwala jednak na ocenę, że wypowiedzenie nie było nieuzasadnione i odpowiadało postanowieniom umowy. Jak wskazano powyżej, pozwany od 2011 roku nieterminowo uiszczał raty. Na dzień wystawienia wypowiedzenia umowy kredytu tj. 13.02.2013 roku pozwany zalegał z spłatą 6 rat, wcześniejsze zaś uiszczył jednorazowo z opóźnieniem. Kolejna wpłata 6.000 zł dokonana została już po dacie wypowiedzenia, a nadto nie wyrównywała całej zaległości.

Jak wynika z § 15 umowy kredytu z dnia 5 lutego 2007 roku wypowiedzenie całości lub części umowy może nastąpić w przypadkach i terminach określonych w Regulaminie kredytowania osób fizycznych w banku (...) S.A nie objętych Ustawą o kredycie Konsumenckim. Natomiast w/w regulamin w § 12 klarownie formuje okoliczności których zaistnienie, może spowodować wypowiedzenie umowy kredytu. Jedyną z nich jest sytuacja, kiedy strona nie dotrzymuje warunków udzielonego kredytu oraz kiedy terminowa spłata kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy jest zagrożona.

W przedmiotowej sprawie pozwany nie dokonując terminowo spłat rat kredytu naruszył warunki zawartej z powodem umowy. Ponadto brak dokonywanych spłat, mógł wywołać po stronie powoda przekonanie o złym stanie majątkowym pozwanego, co skutkowało uznaniem, że terminowa spłata kredytu jest zagrożona.

Sąd, nie przychylił się do wniosku pozwanego o rozłożenie dochodzonej kwoty na raty.

Stosownie do treści art. 320 k.p.c. Sąd może w wyroku, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, rozłożyć zasądzone świadczenie na raty. Przepis ten pozwala sądowi, w pewnych sytuacjach, na orzeczenie o sposobie świadczenia przez dłużnika w sposób odmienny, aniżeli wynika to z prawa materialnego, a więc na modyfikację zobowiązania stron w zakresie jego wykonania.

Jak podkreśla się w piśmiennictwie z zakresu prawa cywilnego procesowego, taka ingerencja w treść łączącego strony stosunku prawnego uzasadniona może być wyjątkowo trudną sytuacją majątkową, czy rodzinną dłużnika, dla którego spełnienie świadczenia byłoby bardzo utrudnione, czy też groziłoby niepowetowaną szkodą dla jego bliskich. Rozłożenie zasądzanego świadczenia na raty może służyć temu, by uchronić dłużnika od postępowania egzekucyjnego i umożliwić mu spełnienie świadczenia dobrowolnie, co w grę wchodzić może jedynie w sytuacji, gdy w ocenie sądu, dłużnik jest w stanie rozłożyć na raty świadczenie spełnić. Rozważenie tych okoliczności i ocena w każdym jednostkowym przypadku należy do sądu orzekającego.

Należy mieć również na uwadze, że ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces.

Jak słusznie podkreślił to w uchwale z dnia 15 grudnia 2006 r. III CZP 126/06 Sąd Najwyższy, rozłożenie zasądzanego świadczenia na raty na podstawie art. 320 k.p.c. ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat.

W związku z powyższym wymaga podkreślenia to, że rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty jest racjonalne, gdy dłużnik wykaże, że dysponować będzie środkami umożliwiającymi wykonanie tak zmodyfikowanego obowiązku w sposób odczuwalny ekonomicznie przez wierzyciela. W przeciwnym wypadku dochodzi jedynie do niezasadnego wydłużenia wierzycielowi czasu oczekiwania na zaspokojenie i do pozbawienia go części odsetek.

W niniejszej sprawie pozwany nie zdołał przekonać Sądu, że rozłożenie należności na raty jest uzasadnione. Przede wszystkim, deklarując możliwość, a raczej potencjalną możliwość dokonywania spłat, pozwany od blisko dwóch lat nie wpłacił na poczet przedmiotowego długu jakiegokolwiek kwoty uzasadniając to faktem, że strony nie wypracowały porozumienia. Wpłaty choćby niewielkie nie były czynione także wówczas, gdy pozwany podjął na nowo działalność w formie spółki i zaczął osiągać dochody. Przedstawione w toku sprawy przez pozwanego deklaracje dotyczące spłaty nie są realne. Pozwany nie ma zgromadzonych żadnych środków na spłatę, a jako źródło takich środków wskazuje pożyczki u rodziny, które dopiero rozważa, bądź dochody, których dopiero się spodziewa planując rozszerzenie działalności nowo założonej spółki. Pozwany nie dysponuje też przedstawiającym większą wartość majątkiem. Pozwany argumentuje, że czuje się odpowiedzialny za zaistniałą sytuację i chciałby chronić dłużniczkę rzeczową, z którą w przeszłości pozostawał w związku. Zdaje się jednak nie dostrzegać, że zabezpieczenie rzeczowe spłaty kredytu służyć miało wierzycielowi właśnie w razie takiej sytuacji, jaka ma miejsce w niniejszej sprawie. Nie sposób zarzucać wierzycielowi, że korzystać chce z zabezpieczenia, jeśli dłużnik osobisty z zobowiązania się nie wywiązuje.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w wyroku na zasadzie art. 496 kpc, - utrzymując nakaz zapłaty z dnia 29 lipca 2013 roku w całości.